

کہ باصول ما مصدر اصلی است کہ از اسم جا **باہمان** صاحب سروری بر بہان فرمایند
مفروض وضع شدہ و اسم مصدر و حاصل کہ مراد فلان است کہ شخص مجهول باشد
با مصدرش پاک است کہ گذشت (اردو) و گوید کہ در فرہنگ با صافۃ الف باہمان
شکنجہ میں کہنچیا بقول آصفیہ کولھومین ہم آورده (علی حسن باختری ص ۵) چہ ہم
سینا۔ نذاب سخت وینا۔ آپ ہی نے ہم اگر کہند روی ساقی پانہ گوشم بزد و
(شکنجہ کرشمہ) پر فرمایا ہے دکھ وینا تکلیف وینا حدیث نہانی پاز مطرب سر و آرزو ہم
باہم بقول ضمیمہ برہان (۱) بمعنی یکدیگر
و بقول مؤید و ہفت کجا و (۲) با ہم و ہم جہانگیری و برہان و رشیدی و جامع ہم ذکر
مؤلف عرض کند کہ بمعنی اول مخفف این کردہ اند مؤلف عرض کند کہ کلہ با
(باہم گیری) یعنی با یکدیگر و بالاتفاق و فیما بین درینجا زائد است و بس (اردو) فلان
چنانکہ ے منج او با ہم تقسیم و میراث پدی بقول آصفیہ عربی۔ اسم مذکر شخص فرضی
را با ہم تقسیم کردیم ے و بمعنی دوم بلحاظ معنی۔ اسکا ڈھہکا۔ عمر۔ زید۔ بکر۔ خالد۔ ولید۔
لفظی آن ہم و غم دارندہ اگرچہ موافق قیاس لئو جگر۔ حامد محمود۔
است ولیکن طالب سند استعمال باہم **باہم** کشیدن **امصدر اصطلاحی**
(اردو) (۱) باہم۔ بقول آصفیہ بل جگر بقول ضمیمہ برہان و بکر کنایہ از بند و زخم
آپسمن۔ میل ملاپ سے۔ ایک دوسرے کردن باشد مؤلف عرض کند کہ (باہم
کے ساتھ۔ بالاتفاق فیما بین (۲) غمگین۔ کشیدن) بہمین معنی گذشت پس معنی باہم

<p>کجا رفت نمیدانیم که محققین با نام و نشان هر یکدگیر افتادون است (ظهوری سه)</p> <p>بر معنی حقیقی غوری کنند و خلاف قیاس می رفته عجب کنعکشان باهم در افتند و مگر باهم</p> <p>به تحقیق ماکنایه از بند و زنجیر کردن دو برای غم در افتند و دلی دارم که خوبان</p> <p>کس با یکدیگر است (ارو) ایک و سر بر سر او و که تقسیم دل باهم در افتند و</p> <p>کو زنجیر من جگرنا - (ارو) ایک دوسرے پر کرنا -</p>	<p>یا هم بافته استعمال - بقول صاحب</p> <p>بول چال با یکدیگر تاب داده شده مو</p> <p>عرض کنند که ماخذ صاحب بول چال زبان</p> <p>معاصرین عجم است و بافتن بمعنی تاب</p> <p>و اون گذشت و بافته اسم مفعول است</p> <p>و (مانی مطلق زیادت های توتر) تیرس</p> <p>چیزی که باهم تاب داده شده است</p> <p>اثر معاصرین عجم (باهم بافته) گویند و ظهوری پیش کرده اند از ان (شیر و شکر)</p> <p>تیر بمعنی (باهم بافت) مستقل است</p> <p>چنانکه زید و تار ریشم را باهم بافته</p> <p>که (ارو) باهم با بود باهم بط - با کام شیر و شکر است و مؤلف عرض کند</p> <p>با هم در افتادون مصدر اصطلاحی - که (شیر و شکر) بمعنی اختلاط و محبت بجای</p>
<p>(الف) با هم شیر و شکر بودن اصدا</p>	<p>یا هم بافته استعمال - بقول صاحب</p>
<p>(ب) با هم شیر و شکر شدن اصطلاحی</p>	<p>بول چال با یکدیگر تاب داده شده مو</p>
<p>(الف) بقول برهان و هفت و بحر کنایه از</p>	<p>عرض کنند که ماخذ صاحب بول چال زبان</p>
<p>غایت محبت و نهایت آمیزش و دوستی</p>	<p>معاصرین عجم است و بافتن بمعنی تاب</p>
<p>باشد میان دو کس صاحبان (جهانگیری</p>	<p>و اون گذشت و بافته اسم مفعول است</p>
<p>و رشیدی و شمس ذکر (ب)</p>	<p>و (مانی مطلق زیادت های توتر) تیرس</p>
<p>کرده اند بمعنی (الف) و سندی که از کلام</p>	<p>چیزی که باهم تاب داده شده است</p>
<p>ظهوری پیش کرده اند از ان (شیر و شکر)</p>	<p>اثر معاصرین عجم (باهم بافته) گویند و ظهوری پیش کرده اند از ان (شیر و شکر)</p>
<p>بمعنی موافقت و یکزگی پیدا است (سه)</p>	<p>تیر بمعنی (باهم بافت) مستقل است</p>
<p>در شکایت نیتیم از سخت شور و زهر او</p>	<p>چنانکه زید و تار ریشم را باهم بافته</p>
<p>با کام شیر و شکر است و مؤلف عرض کند</p>	<p>که (ارو) باهم با بود باهم بط - با کام شیر و شکر است و مؤلف عرض کند</p>
<p>معنی اختلاط و محبت بجای</p>	<p>با هم در افتادون مصدر اصطلاحی - که (شیر و شکر) بمعنی اختلاط و محبت بجای</p>

(۵۵۴۸)

<p>خودش می آید و این هر دو مصداق در هر کسبه ^{نشان} بقول آنه نمیدرسد ^{نشان} سرثرانا مشک بازی کرنا</p>	<p>قیاس نیست ولیکن نه پیش کرده صاحب ^{نشان} باقیه به ما تھا ثرانا</p>
<p>جهانگیری بر اسی (شیر و شکر) است ^{نشان} بقول آنه ^{نشان} با هم بازی کبر ما هم بازی ^{نشان} بقول</p>	<p>بهر مصداق در و این هر دو از همان اصطلاح ^{نشان} با همه کجگاه با ما هم ^{نشان} بقول</p>
<p>شیر و شکر هر کسبه شده است و بس ^{نشان} بقول آنه ^{نشان} الف و ب) کرده و صاحب</p>	<p>در ^{نشان} (شیر و شکر مونا) بقول ^{نشان} الف و ب) قانع و هر دو از</p>
<p>گنجل مل جانا (سوز) دختر ز ^{نشان} معنی و عقل استعمال ساکت مؤلف ^{نشان} عرض</p>	<p>مدر سوگنی با سوز مل شیر و شکر موی ^{نشان} بقول آنه ^{نشان} الف) مقول سو قیان خیم است چون</p>
<p>با هم کله زون ^{نشان} مصداق اصطلاحی ^{نشان} بقول آنه ^{نشان} کسی را ایند حیده بازی و فریب ووغا ^{نشان} بقول</p>	<p>صاحب ^{نشان} بهما بحواله سفر نامه ناصر الدین ^{نشان} استعمال (الف) گفته مقصود آنست که تو با هم</p>
<p>قاچار با یکدیگر مناطحه یعنی جنگ بر و کله ^{نشان} حیده بازی و فریب ووغا می کنی و با کیر ما</p>	<p>کردن مؤلف عرض کند که فارسیان ^{نشان} هم یعنی بازی تو بیامنی سزا و آبا کیر ما و ما از</p>
<p>جهر و (سر کله زون) هم گویند ^{نشان} (کذا فی النسخ) ^{نشان} بازی تو خیر و اریم و فارسیان ^{نشان} استعمال (ب)</p>	<p>و کله بقول ^{نشان} برهان یعنی سر هم آمده مطلقا ^{نشان} برای تکبیران می کنند یعنی به مخاطب متکبر</p>
<p>اعظم از سر انسان و حیوان و فرق سر ^{نشان} می گویند که با همه تکبیری کنی و کلاه خود را</p>	<p>نیز گفته اند (الخ) پس معنی لفظی این هم ^{نشان} کج مونداری (چنانکه عادت متکبران است)</p>
<p>موافق قیاس است ^{نشان} (ر و و) ^{نشان} کثر ثرانا ^{نشان} ولیکن عجب است که با ما هم مقصود ^{نشان} است</p>	<p></p>

<p>کہ درجہ ماہر تر ازتست و ترا حقیقہ سید انجم فارسی زبان ذکر این نکر و مؤلف عرض کجکلا ہی تو بر اسی دیگران باشد پیش ما کند کہ خلاف قیاس نیست اما شاق رسد بیج (ارو) (الف) دکن میں بازار کے استعمال میں (۲) معاصرین عجم کسی را لوگ کہتے ہیں "آچی مکاری اور چالکاری ہم دیکھ کہ واما گوشہ نشین است و چون ہمارے لوگ سے ہے (ب) کی نسبت کہ ہم وہم با او جمع شونڈ شریک حال شان کی کہاوت ہے "خدا کی قدرت استواب ہم می شو و چون تنہا باشد باز باشغال ہم سے بھی اگڑنے لگے" یعنی غرور کرنے لگے خود ش انہماک وارو (ارو) ہامہ و ہامہ کہ صاحب اندک جو الہ فرنگی فرمایا ہے۔ انھیں دو معنوں میں اردو میں کہتے ہیں گوید کہ معنی باوجود کہ مؤلف عرض کند کہ ہامہ بقول سروری و جہانگیری رضیم ہا دیگر کسی از محققین فارسی زبان ذکر این (۱) چوب دستی کہ شتر بانان بدست گیرند نکر و معاصرین عجم بزبان نڈارندطاب (حکیم سوزنی ۵) ہر کہ از پشت دلش با نڈا استعمال باشیم (ارو) باوجود کہ ولای تو کند ہا زخم با ہو خور و از حادثہ با وصفیکہ جیسے "باوجودیکہ آپ چہ چرخ بلند ہا (استاد فرخی ۵) من چون ہو پھر ایسی بات کہتے ہوئے چنان بدیدم جستم ز جای خواب ہا ہا ہو ہامہ ولی ہمہ استعمال۔ صاحبانند بدست کردہ ہا شتر شدم فرار ہا و بقول جوازکہ منظر العجائب گوید کہ (۱) از صفات برہان مطلق چوب دست بزرگی۔ صاحب حق سبحانہ تعالیٰ است۔ دیگر کسی از محققین رشیدی بذر معنی ہا لا گوید کہ از بیجا ست کہ</p>	<p>کہ درجہ ماہر تر ازتست و ترا حقیقہ سید انجم فارسی زبان ذکر این نکر و مؤلف عرض کجکلا ہی تو بر اسی دیگران باشد پیش ما کند کہ خلاف قیاس نیست اما شاق رسد بیج (ارو) (الف) دکن میں بازار کے استعمال میں (۲) معاصرین عجم کسی را لوگ کہتے ہیں "آچی مکاری اور چالکاری ہم دیکھ کہ واما گوشہ نشین است و چون ہمارے لوگ سے ہے (ب) کی نسبت کہ ہم وہم با او جمع شونڈ شریک حال شان کی کہاوت ہے "خدا کی قدرت استواب ہم می شو و چون تنہا باشد باز باشغال ہم سے بھی اگڑنے لگے" یعنی غرور کرنے لگے خود ش انہماک وارو (ارو) ہامہ و ہامہ کہ صاحب اندک جو الہ فرنگی فرمایا ہے۔ انھیں دو معنوں میں اردو میں کہتے ہیں گوید کہ معنی باوجود کہ مؤلف عرض کند کہ ہامہ بقول سروری و جہانگیری رضیم ہا دیگر کسی از محققین فارسی زبان ذکر این (۱) چوب دستی کہ شتر بانان بدست گیرند نکر و معاصرین عجم بزبان نڈارندطاب (حکیم سوزنی ۵) ہر کہ از پشت دلش با نڈا استعمال باشیم (ارو) باوجود کہ ولای تو کند ہا زخم با ہو خور و از حادثہ با وصفیکہ جیسے "باوجودیکہ آپ چہ چرخ بلند ہا (استاد فرخی ۵) من چون ہو پھر ایسی بات کہتے ہوئے چنان بدیدم جستم ز جای خواب ہا ہا ہو ہامہ ولی ہمہ استعمال۔ صاحبانند بدست کردہ ہا شتر شدم فرار ہا و بقول جوازکہ منظر العجائب گوید کہ (۱) از صفات برہان مطلق چوب دست بزرگی۔ صاحب حق سبحانہ تعالیٰ است۔ دیگر کسی از محققین رشیدی بذر معنی ہا لا گوید کہ از بیجا ست کہ</p>
---	---

درجا با سب نامہ تعبیر از حضرت موسیٰ علیہ السلام
 شبان با ہودا کرودہ یعنی صاحب عصا چہ بر سر این چوب خار آہنی ہم نصب کنند
 عصا۔ با ہوی درخت باشد مجازاً صاحبان و جادو کہ آرا یعنی مفید ہمیش گیریم کہ
 ناصری و جامع بر چوب دستی و عصا قانع۔ افادہ یعنی فاعل کند و ہو بضم اول
 (ناصری سہ) با ہو چو شبان وادی ایمن و برہان کلمہ ایست از برای آگاہیدن
 شکفت کہ اژدہا کنی با ہو پخان آرزو و خبردار کردن مستعمل پس چوبی را با ہونام
 در سراج گوید کہ یعنی چوب دستی بجز است کردند کہ اشارہ خبرداری بوسیلہ آن کنند
 و فرماید کہ تخصیص رشیدی بر چوب دستی یعنی استعمال آن چوب اشارہ کند برای
 کہ شتر بان بدست دارند جیاب است تیز روی و جادو کہ با ہو را مبتدل بازو
 کہ از خصوصیت مقام ناشی باشد مولف گیریم یعنی چارمش کہ زامی تہوز با ہای مؤنث
 عرض کند کہ باہ و باہنہ بقول ساطع لغت بدل شود چنانکہ اشارہ این بر بازو کردہ ہم
 سنکرت است بمعنی بازو (الخ) پس (اردو) وہ مختصری لکڑی جسکے ذریعہ سے
 فارسیان و اول نسبت در آخرش زیادہ چار پاپین کو جلد چلنے کا اشارہ کرتے ہیں
 کردند کہ بمعنی منسوب بہ بازو است و کنایہ اور اُون کے پٹھے میں چوتے ہیں موٹ
 گرفتند از چوبی کہ بوسیلہ آن چار پاپان را (۳) با ہو بقول سروری و چہا گیری و پید
 می رانند و برای تیز روی بدان اشارہ و ناصری و جامع بمعنی بازو صاحب برہان
 چنانکہ در عرب شتران را و در فارس خران صراحت کند کہ از آرنج تا سروش باشد

<p>مؤلف عرض کند که زای موز به پای تپ بدل شد چنانکه بر آرزو بر آه دیگر هیچ (ارزو) و دیگر بازو که پهلای معنی -</p>	<p>باموش - با عقل و هوش ار دوین بقاعد باموش و رشید اصطلاح - بقول منا رهنما بجواز سفر نامه ناصر الدین شاه قاجار</p>
<p>باموش (۱۳۰) باموش - باموشی یعنی لعون تعالی و دیگر کسی از محققین فارسی زبان ذکر این کلمه مؤلف عرض کند که با اعتماد صاحب که از اهل زبان است توانیم عرض کرد که</p>	<p>باموش و رشید اصطلاح - بقول منا رهنما بجواز سفر نامه ناصر الدین شاه قاجار عقلمند و لائق - صاحب بول چال هم بگوید</p>
<p>باموش (۱۳۰) باموش - باموشی یعنی لعون تعالی و دیگر کسی از محققین فارسی زبان ذکر این کلمه مؤلف عرض کند که با اعتماد صاحب که از اهل زبان است توانیم عرض کرد که</p>	<p>باموش و رشید اصطلاح - بقول منا رهنما بجواز سفر نامه ناصر الدین شاه قاجار عقلمند و لائق - صاحب بول چال هم بگوید</p>
<p>باموش (۱۳۰) باموش - باموشی یعنی لعون تعالی و دیگر کسی از محققین فارسی زبان ذکر این کلمه مؤلف عرض کند که با اعتماد صاحب که از اهل زبان است توانیم عرض کرد که</p>	<p>باموش و رشید اصطلاح - بقول منا رهنما بجواز سفر نامه ناصر الدین شاه قاجار عقلمند و لائق - صاحب بول چال هم بگوید</p>
<p>باموش (۱۳۰) باموش - باموشی یعنی لعون تعالی و دیگر کسی از محققین فارسی زبان ذکر این کلمه مؤلف عرض کند که با اعتماد صاحب که از اهل زبان است توانیم عرض کرد که</p>	<p>باموش و رشید اصطلاح - بقول منا رهنما بجواز سفر نامه ناصر الدین شاه قاجار عقلمند و لائق - صاحب بول چال هم بگوید</p>
<p>باموش (۱۳۰) باموش - باموشی یعنی لعون تعالی و دیگر کسی از محققین فارسی زبان ذکر این کلمه مؤلف عرض کند که با اعتماد صاحب که از اهل زبان است توانیم عرض کرد که</p>	<p>باموش و رشید اصطلاح - بقول منا رهنما بجواز سفر نامه ناصر الدین شاه قاجار عقلمند و لائق - صاحب بول چال هم بگوید</p>

و تفتیح بالغ و حرافت است حتی کہ وہاں کہا صاحب محیط نے ناگرموتہ پر لکھا ہے کہ
بکشايد و اخراج دم نماید و ریح را پرانگندہ موتھا کی ایک قسم اور موتھا پر سعد کا حوالہ
کند و محرق خون است خواص بسیار دارد۔ ویسا ہے۔ صاحب فرسنگ آصفیہ نے موتھا
(الخ) صاحب برہان ذکر شکک کردہ برگیاہ پر فرمایا ہے۔ اسم نکر۔ ناگرموتھا۔ ایک
خوشبو قانع و فرماید کہ اسم آن در عربی سے قسم کی گھانس۔ جس میں سے خوشبو
است مؤلف عرض کند کہ حیف است دار جرین نکلتی ہیں عربی میں اسکو
کہ ما ذکر (باسیون۔ پختانی چہارم) پچاش سعد کہتے ہیں۔ صاحب ساطع نے بھی موتھا
نکر ویم با آکر بر (باسیون۔ موقدہ چہارم) پر سعد کو فی لکھا ہے اور ناگرموتھا پر
اشارہ آن کردہ ایم۔ ازینجا است کہ ملائی بشکک زیر زمین۔
ما فات درینجامی کنیم۔ با بکلہ باہون را بدیند باہم بقول صاحب انند بجواز فرسنگ
معنی غیر از صاحب شمس و دیگر کسی نوشت فرنگ لغت فارسی است بمعنی (۱) وسیا
و فارسی این مشکک است کہ بجای خود شور و (۲) رو و باری کہ پایاب نباشد
می آید۔ محققین فارسی زبان و مفردات و (۳) اسپ قوی و توانا صاحب کنز فرماید
طب باہون را ترک کردہ اند و تحقیق شد کہ لغت فارسی است و در ترکی زبان برآ
کہ لغت کدام زبان است (ارو) بحر ویم مستعمل مؤلف عرض کند کہ در عربی
ناگرموتہ۔ بقول جامع الادویہ سعد کوفی زبان تہ بمعنی زیادہ شدن آمدہ پس
مشک زمین ایک جڑ ہے گول اور لاجبا باہم اسم فاعل اور است بمعنی زیادہ شدن

<p>سمندر و کچھو اسمندر (۲) بڑی ندی جو ہمیشہ پھر لور ہو اور پایاب نہو (موت جاندار کھوڑا از بردست کھوڑا بند و لا اور سپر قضایت مثل</p>	<p>عجمی غیبت کہ فارسیان این را معترض کرده برای دریای شور استعمال کرده باشند کہ روز بروز زیادہ شود از مجرای آب زمین و جزر و مدش ہم تعلق دارد باین معنی</p>
<p>نام موسوم کردند و معنی سوم با ہم مجاز کہ اسپ قوی و توانا نام مثل موج دریا برمی خیزد و جادارد کہ اسم جاد فارسی قدیم گیریم ولیکن محققین فارسی زبان ساکت و معاصرین عجم بر زبان ندارند واللہ اعلم بحقیقۃ الحال (ارو) (۱) کین کین کین کین کین کین کین کین کین کین</p>	<p>دوم مجازش کہ دریای بزرگ را ہم نام موسوم کردند و معنی سوم با ہم مجاز کہ اسپ قوی و توانا نام مثل موج دریا برمی خیزد و جادارد کہ اسم جاد فارسی قدیم گیریم ولیکن محققین فارسی زبان ساکت و معاصرین عجم بر زبان ندارند واللہ اعلم بحقیقۃ الحال (ارو) (۱) کین کین کین کین کین کین کین کین کین کین</p>
<p>پای بقول سفرنگ بیان موقده بالذم و یای شحانی (۱) یعنی باشندہ مؤلف عرض کند کہ معنی حقیقی این (۲) ہست و وجود و قیام و کائنات و ہمین است اسم مصدر باییدن و بودن کہ بجای خودش می آید۔ و استعمال فارسیان قدیم یعنی باشندہ از ہمین است بجز (ارو) (۱) رہنے والا قائم (۲) ہست۔ بقول آصفیہ فارسی جس کا سنکرت است ہے۔ اسم مؤنث ہستی ہو۔ قیام و وجود کائنات</p>	<p>پای بقول سفرنگ بیان موقده بالذم و یای شحانی (۱) یعنی باشندہ مؤلف عرض کند کہ معنی حقیقی این (۲) ہست و وجود و قیام و کائنات و ہمین است اسم مصدر باییدن و بودن کہ بجای خودش می آید۔ و استعمال فارسیان قدیم یعنی باشندہ از ہمین است بجز (ارو) (۱) رہنے والا قائم (۲) ہست۔ بقول آصفیہ فارسی جس کا سنکرت است ہے۔ اسم مؤنث ہستی ہو۔ قیام و وجود کائنات</p>
<p>بایا بقول سروری معنی و ربایت صاحب جہانگیری فرماید کہ مرادف بایست و بایستہ</p>	<p>بایا بقول سروری معنی و ربایت صاحب جہانگیری فرماید کہ مرادف بایست و بایستہ</p>

<p>بمعنی ضروری و بقول برهان معنی در بایست و ضروری و آنچه در کار و محتاج الیه باشد صاحب رشیدی گوید که معنی بایسته و ضروری و برین قیاس است بایست و بایستن و بجا الیه سامانی فرماید که مخفف بایان که اسم فاعل است از بایستن و بقول جامع چیز ضروری و ضروری و بقول نامی چیزی لازم و واجب و محتاج الیه و صاحب نوادر بذیل بایستن ذکر این کرده فرماید که می آید و بایا بزیادت (الف) در آخرش که معنی ضروری و ناگزیر و برین قیاس است بایان و بایسته و بایست خان آرزو در از تجوی سراج گوید که بوزن آبا یعنی بایسته و بایست و فرماید که معنی گفته اند که مخفف بایان که اسم فاعل است از بایستن و دورست که در بعضی جاها لون اسم فاعل را حذف نمایند چون پیران و پیرا حکیم سوزنی از بهر تازه بودن و لهاسی خاص و عام</p>	<p>بایا تری بسی ز نعم ابر بر نبات با مؤلف عرض کند که آنچه صاحب رشیدی بایسته و بایستن را هم برین قیاس گوید از حقیقت خبر بنار و از قیاس سطحی کار میگردد سامانی و رشیدی و خان آرزو که اینر مخفف بایان خیال کرده اند بحقیقت پی برده اند که بای بلغت زند و پاز باشد و هستی دارنده و قائم آمده چنانکه بایش و هم بای امر حاضر است از مصدر بایست می آید و بایا بزیادت (الف) در آخرش افاده معنی فاعلی کند چنانکه از گوی گویا و جو یا ذکر این قاعده فارسی بر الف گذشت و بایان اسم حال است که تعریفش بر (اسم حال) کرده ایم - پس و خان آرزو سکنه این را مخفف بایان بجز اند اگر چه حذف لون آخر قیاس نیست چنانکه ایشان و ایشان</p>
---	--

اتی ولیکن بوجود قاعدہ خاص ضرورت **باید** بیان اصل است و بایا محققش و بایان
 کہ محقق گیریم پس معنی حقیقی این باشد و اسم فاعل است از بایستن مؤلف
 قائم و مجازاً بمعنی ضروری و محتاج ایہ عرض کند کہ بای امر حاضر (بایدن) کہ می آید
 (ارود) رہنے والا قائم ضروری۔ و بایان اسم حالش۔ یعنی باییدہ و بیچ تعلق
 بایام بر آمدن مصدر اصطلاحی۔ از بایستن نذر و صاحب موار و این
 بقول انند بجوالہ فرنگ فرنگ با نخت بد را حاصل بالمصدر بایستن شمار و بہ تحقیق
 و روزگار خود جنگ کردن مؤلف ما و مصدر است یکی بایستن و دیگری
 عرض کند کہ محققین صاحب زبان ازین **بایدن** و بقول صاحب موار و (بایدن) بہین
 و معاصرین عجم بر زبان نذرند و معنی حقیقی **بایدن** حاصل بالمصدرش (۱) بایست و
 این تا **باید** مقصودنی کند طالب استعدا (۲) بایستہ و (۳) بایا و (۴) بایان و ہر
 می باشیم (ارود) بد قسمتی کے ساتھ جنگ **بایدن** چہار معنی ضروری و ناگزیر پس وجہی نیست
بایان صاحب نوادر ذکر این بذیل کہ سوم و چہارم را با وصف وجود مصدر
 مصدر بایستن کردہ گوید کہ بایا بمعنی **بایدن** متعلق بہ بایستن کنیم۔ تسامح محققین
 ضروری و ناگزیر است و برین قیاس ازین است کہ از مصدر **بایدن** بی خبر
بایان و بایستہ و بایست و می بای۔ و فرنگ کہ بجایش می آید (ارود) ضروری۔ ناگزیر
 کہ نا بای نبودن نمی بمعنی محال و ناممکن و **باید** بقول صاحب منہجہ برہان بمعنی شاید
 و رشیدی و خان آرزو بذیل بایا گویند کہ **باید** و صاحب مؤید بجوالہ شرف نامہ منہجہ برہان

<p>و صاحب ہفت ہم ذکر این کرده و از نظریان بای دادن مصدر اصطلاحی بقول</p>	<p>محققین بالاطہر است کہ اسم جامد فارسی تحقیق الاصطلاحات بمعنی باختن (حکیم</p>
<p>زبان دانستہ اند۔ بہ تحقیق مؤلف مضامین حافظ گیلانی (لیلی ز عشوہ ہامی تودلی</p>	<p>بائیدن است کہ می آید بمعنی ضروری باشد بای دادہ پوشیرین ز جلو ہامی تو خاطر نگارہ</p>
<p>و ہست شود و (بود۔ بہ ضم موحده و فتح و) مؤلف عرض کند کہ بای بمعنی ہست و ہجو</p>	<p>چنانکہ "باید کہ این کار کنی" یعنی لازم است و قیام و کائنات بجایش گذشت پس معنی</p>
<p>ترا کہ این کار کنی و از معنی حقیقی فارسی حقیقی این مصدر مرکب۔ وجود و قیام</p>	<p>بجائز معنی لائق و سراوار پیدا کردہ اند چنانکہ راز دست دادن است و کنایہ از</p>
<p>(باید و شاید) و شاید ہم مضارع باشیدن باختن (ار و و) ہارنا۔</p>	<p>و شایان اسم حال او است و شایان باید متاع نیکو از مثل۔ صاحبان</p>
<p>اسم مصدرش (بحث کامل این بجایش آید) ہر دوکان کہ باشد خرنیہ و اسقال</p>	<p>(سعدی شیرازی) دوستان شع کفندم فارسی ذکر این کرده از معنی ساکت مؤلف</p>
<p>کہ چہ اول بتو اومد و باید اول ز تو پرسید عرض کند کہ معاصرین عجم معین مثل را بشیر</p>	<p>چنین خوب چرائی (ار و و) چاہئے لازم تحقیق (متاع نیک ہر دوکان کہ باشد)</p>
<p>ہے۔ صاحب آصفیہ نے (باید و شاید) ہر زبان دارند و این بجائی زنند کہ مقصود</p>	<p>پر فرمایا ہے کہ۔ فارسی۔ جیسا چاہئے جیسا از خوبی مال باشد کہ ہمیشہ مکرور خاطر خرید</p>
<p>است و خریدار را ہیچ ہر دوکان کا گذا</p>	<p>لائق ہے۔</p>

ہا تھا کہ زہیر باشد یا کبر۔ بعض خریداران فارسیان گویند پیارا آنرا مسلمان باشد
 کہ یا پند خریداری مال از دکان خاص میا یا برہمن یا متاع نیک ہر دکان کہ باشد
 نظر بر خوبی مال اوست کہ شہرت گرفته (ارو) دکن میں (متاع نیک ہر
 فارسیان ہمیں مثل را در غیر دکان و خریدار دکان کہ باشد مستعمل ہے نیز کہتے ہیں
 ہم می زہیر مثلاً مارا شخصی در کار است چیرا چھی ہویان سے ہویا وان سے
 کہ مہندس کامل باشد ولیکن این قسم اسکا مطلب یہ ہے کہ جس دکان سے چا
 مہندس بدست نمی آید الا در برہمنان خرید کر و مگر مال اچھا رہے۔

با سہا بہار ذکر این کردہ از معنی ساکت و فریاد کہ طاہر نصیر آبادی در احوال میرزا
 ابوالحسن نوادہ میر ابوالمعانی نوشتہ کہ میر ابوالمعانی در خدمت شاہ الیاس
 قاضی کمال اعتبار داشت رقمی باو عنایت کردہ بود کہ ہر زمین با سیری کہ در ان
 ولایت باشد آباوان کند جہت خود چنانچہ شصت و دو تومان از مال ابوسید
 مقرر بودہ **یہ** مؤلف عرض کند کہ **یہ** العجب محقق حاطب اللیل تمغہ تعریف این
 جا گذشت نقص تحقیق خود را پر و انداشت۔ نمیداند کہ لغت عربی زبان است
 والا در تائیف خودش جا نمیداد و بخیاں اینکہ شاید لغت فارسیان است عجا
 باً پند نصیر آبادی را نقل کرد و تصفیہ آن بذمہ ما نہا و حقیقت اینست کہ بارہ نیا
 عرب نہیں خراب و نامزدیع را گویند (کنذنی منہی العرب) فارسیان بخذف ہا
 آخر اسدناش کردہ اند (ارو) بخیر بقول آصفیہ۔ ہندی۔ اسم نوشتہ وہ

جو مدت سے بولی جوتی نہ گئی ہو۔ افتادہ۔ بغیر شروع۔ بلا تردد۔

بالیست بقول سروری کبیر یا حی حطی یعنی نیت کہ این حاصل بالمصدر راست یعنی

(۱) حاجت و ضروری باشد (ابوالمثل) ضرورت و لزوم و احتیاج و بین است

(۲) گفت من پاسخ تو باز و ہم پانچ معنی حقیقی این محققین بالا بحقیقت پی بردند

بالیست تست ساز و ہم پانچ صاحبان جہا کہ مخفی مباد کہ (۲) ماضی مطلق است از

و جامع این را مرادف بایا گویند یعنی ضرور مصدر بایستن (ار و و) (۱) ضرورت

و ضروری صاحب برپان فرماید کہ بمعنی مؤنث. لزوم. مذکر. احتیاج. مؤنث.

در بالیست و ضروری و محتاج الیہ و معنی (۲) ضرور ہوا۔ لازم ہوا۔ در کار ہوا۔

چنانکہ می بایدومی شاید ہم معمولست و سنا **بالیستن** بقول بکر کبیر یا حی حطی ضرور

رشدی بذیل بایا فرماید کہ بمعنی بالیستہ و شدن و لازم گردیدن و در کار شدن

ضروری و برین قیاس است بالیست و محتاج الیہ شدن (کامل التصریف)

و بالیستن و بقول ناصر مرادف بایا و سنا و مضارع این (باید) و صراحت فرید

معنی چیزی لائق و واجب و محتاج الیہ و کند کہ صیغہ مضارع و حال این مصدر

بقول صاحب موارد حاصل بالمصدر قبول میم مشکم و یای خطاب و کلمات جمع

بالیستن مؤلف عرض کند کہ بالیستن مصدر حاضر و غائب بجزف و ال ضمیر واحد

می آید یعنی ضرور شدن و لازم گردیدن غائب نمی کند و صیغہ اسم فاعل و امر

و در کار شدن و محتاج الیہ شدن و شک و نہی نیز نیامده و بقول موارد ضروری

<p>و ناگزیر بودن و گوید که بایست و بایسته و بایا و بایان معنی ضروری و ناگزیر حال بالمصدرش صاحب نواورد و معنی مصدر همزمان موارد و گوید که بایا معنی ضروری و ناگزیر و برین قیاس بایان و بایسته و بایست و می بای و فرماید که تا بای بنون تلفی معنی محال و ناممکن - صاحب کسر که محقق ترکی زبانست می فرماید که مصدر فارسی است و در ترکی معنی لزوم و اقصا مستعمل و بقول فرسنگ فدائی که از معاصرین عجم است لازم و ضروری و واجب بودن است و پس مؤلف عرض کند که این مصدر بایست باصول ما جعلی که اسم مصدر این بایس لغت عرب است که بقول محققین لغات عرب معنی حاجت مند و سخت - اسم فاعل است از ماده بایس که معنی بیاحتیاج و سختی و احتیاج و قوت آمده فارسیان بر</p>	<p>بایس علامت مصدر رتن زیاده کرده ساختند و بمعانی متذکره بالا استعمال کردند مضارع این لغتی آید و آنچه بایدر مضارع این خیال کرده اند سکندری خورده اند که باید مضارع مصدر باییدن است و باییدن مرادف بایستن معننین فارسی زبان گفته اند که اگر ما قبل آخر ماضی سین غیر منقوله و حرف پیشینش الف بود - آن سین در مضارع جالی بهای مفتوح بدل گردد چنانکه خواهد از خواست و جالی بیای مفتوح چنانکه آرید از آراست و بصورتی که حرف پیشینش غیر الف باشد و مضارع آن سین بیشتر (بعد نقل فتحه بر حرف پیشین) حذف نموده شود چنانکه باید از بایست و شاید از بایست و تواند از توانست و و انداز و آنت و زید از زیست و گرد از گریست (که با فنی تحقیق القوانین) مای گویم که معننین بی</p>
--	--

از ماخذ مصداق و اسم مصدرش این بقولش غیر ماضی و مستقبل و اسم مفعول نیاید
 ہمہ جگر کا وہیہ اور تالیف قواعد کردہ انہ (ار و و) ضرور ہونا۔ لازم ہونا۔ درکار ہونا
 ما این قاعدہ را در (بایستن) ضرور خیال **بایستن** بقول انڈیچوانہ فرہنگ فرنگ
 نمی کنیم و نسبت و گیراشدہ بجای خودش یعنی ضروری و واجب العمل و بقول فرہنگ
 بحث کنیم و بایا و بایان و می بای و نا بای فرائی ہر چیز کہ در کار و گوئندہ ما محتاج باشد
 ہمہ متعلق است بمصدر باییدن۔ بی خبری مؤلف عرض کند کہ خبرین نیست کہ بای
 محققین بالا از وجود مصدر باییدن یہا لیاقت در آخر مصدر بایستن زیادہ کردہ اند
 را بحقیقت نبرد۔ خان آرزو و تجاہل حافکہ گذشت چنانکہ خوردنی و دیدنی و شنیدنی
 کند و با دم تحقیق این مصدر را ترک (ار و و) اردو میں لفظ قابل کے ساتھ
 می کند و بر بایامی فرماید کہ مخفف بایان استعمال ہوتا ہے جیسے "قابل دید" ہے
 و اسم فاعل است از بایستن و امی برو و دیکھنے کے قابل ہے "ہونے کے قابل ہے"
 کہ در بایستن و باییدن فرقی نکرده است اور بایستن کا ترجمہ۔ ضرورت کے مطابق
 بحر کہ این را کامل التصریف گوید تسامح۔ لائق کار اور ضروری بھی ہو سکتا ہے۔
 اوست و بطحاہ تعریفش کہ در دیباچہ ضروری بقول آصفیہ واجب۔ لازمی۔
 کتابش گذشت سالم التصریف باشد و **بایستن** بقول سروری آنچه محتاج الیہ و
 صراحت فرمیش کہ بالا گذشت حالاً مطلوب باشد۔ (ابن یمن ۵) غرقہ بحر
 بیچ ضرورت ندارد کہ در سالم التصریف غم شدم بفرست با یک سفینہ کہ ہست

<p>بالیته صاحبان جهانگیری و ناصری و کندی بالیت هستی و ناگزیر باش هر آنکه بود بر این این رامروف بایا و بالیت بود همیشه است جاوید پای ناچار پای که سببیش گذشت (امیر خسرو) سال بیگان مان بی آغاز و انجام الخ) و فرمایند غریز تر شده از آب تشنه را بخواهند نم که بالیت بمعنی واجب و هستی بمعنی وجود ز خواسته بالیت تر لیبی با و بقول جامع حیرت پس بمعنی ترکیبی اش واجب الوجود شد و ضروری و ضروری مؤلف غرض کند که آن موجودی بود که خود وجود آنرا واجب بای مغولی بر آخر بالیت زیاده شده است و ضروری شمارد و این ترجمه بدری از فانی و بس - فارسیان استعمال این بمعنی لائق است و به نقل چارمین فقره (نامه شت هم کنند (ارو) ضروری مؤلف است ساسان تخت) کننده است بالیت هستی بالیته هستی اصطلاح بقول برهان شاید هستی را بفرماید که یعنی واجب الوجود و بحر و جامع کنایه از واجب الوجود چنانکه صانع و خالق ممکن الوجود و بحواله تفسیر ساسان شاید هستی هم واجب الوجود را گویند پنجمی فرماید که (بالیته هستی) بمعنی واجب الوجود صاحب ناصری بحواله و سائیر گوید که این را و (شاید هستی) بمعنی ممکن الوجود الخ) مؤلف ترجمه واجب الوجود دانستن غلط صریح که غرض کند که در بالیتن و شایستن فرق شاید هستی ممکن الوجود است و آن را واجب و امکان پیدا شد و در معنی بیان شاید بود نیز گویند (نامه شت) صاحب تفسیر کرده و همچنین اول الذکر شبهی نیست الا نقل است و ششمی فقره (نامه شت) مؤلف است این که صاحب برهان در معنی شایسته هستی</p>	<p>بالیته صاحبان جهانگیری و ناصری و کندی بالیت هستی و ناگزیر باش هر آنکه بود بر این این رامروف بایا و بالیت بود همیشه است جاوید پای ناچار پای که سببیش گذشت (امیر خسرو) سال بیگان مان بی آغاز و انجام الخ) و فرمایند غریز تر شده از آب تشنه را بخواهند نم که بالیت بمعنی واجب و هستی بمعنی وجود ز خواسته بالیت تر لیبی با و بقول جامع حیرت پس بمعنی ترکیبی اش واجب الوجود شد و ضروری و ضروری مؤلف غرض کند که آن موجودی بود که خود وجود آنرا واجب بای مغولی بر آخر بالیت زیاده شده است و ضروری شمارد و این ترجمه بدری از فانی و بس - فارسیان استعمال این بمعنی لائق است و به نقل چارمین فقره (نامه شت هم کنند (ارو) ضروری مؤلف است ساسان تخت) کننده است بالیت هستی بالیته هستی اصطلاح بقول برهان شاید هستی را بفرماید که یعنی واجب الوجود و بحر و جامع کنایه از واجب الوجود چنانکه صانع و خالق ممکن الوجود و بحواله تفسیر ساسان شاید هستی هم واجب الوجود را گویند پنجمی فرماید که (بالیته هستی) بمعنی واجب الوجود صاحب ناصری بحواله و سائیر گوید که این را و (شاید هستی) بمعنی ممکن الوجود الخ) مؤلف ترجمه واجب الوجود دانستن غلط صریح که غرض کند که در بالیتن و شایستن فرق شاید هستی ممکن الوجود است و آن را واجب و امکان پیدا شد و در معنی بیان شاید بود نیز گویند (نامه شت) صاحب تفسیر کرده و همچنین اول الذکر شبهی نیست الا نقل است و ششمی فقره (نامه شت) مؤلف است این که صاحب برهان در معنی شایسته هستی</p>
--	--

<p>و سخت است کاف تحقیر یا ترحم یا نسبت یا تشبہہ یا تعظیم زیادہ کرده باشند پس این مفسرین باشد و اللہ اعلم بحقیقہ (ارو) بایک نام ایک شخص گزراہ حکے حالات و صفات معلوم نہوسکے۔ بایش بقول صاحب سفرنگ کہ شرح چار دہمی فقرہ (نامہ شت ساسان تخت بر بای اجد بالف و کہ تختانی و سکون سین معجمہ یعنی قیام و وجود۔ دیگر محققین فارسی زبان ازین ساکت مؤلف عرض کنند کہ لغت رند و پانہ دست و باش کہ معنی قدیم گذشت مخفف و ماخوذ از ہمین لغت باشد و جاوارو کہ این را مزید علیہ (باسے) گیریم کہ ہمین معنی گذشت یا پاسے را مخفف این (ارو) قیام وجود نہکر۔ و کچھو پاسے۔</p> <p>بایکان بقول سروری بکاف بروز</p>	<p>غلط کرده و مابحث این بجایش کنیم و قول صاحب ناصری را نسبت اصطلاح زیر (ارو) واجب الوجود عربی جبکی ذات اپنی ہستی یا وجود میں غیر کی محتاج نہوجبکی ذات مقتضی ہو جیسے خدای تعالیٰ کی بقول بریان کبسر ثالث و سکون صاحبان جہانگی و ناصری و جامع و سراج و ناصری و کردہ اند مؤلف کہ صفات این مقصود و محققین این قسم لغات را حد این بر بایش کر وہ ایم کہ ما اینست کہ فارسی کہ معنی حاجت مند</p>
---	--

<p>باویان حاقظ و خازن و فرماید که آذر فارسی - اسم مذکر - محافظ چوکیدار پاسبان</p>	<p>باویان (که اسم ناحیه است مشهور سنتری - پهرے دار -</p>
<p>مرکب است از آذر و باویان یعنی بایک چشم دیدن مصدر اصطلاحی</p>	<p>بیت التار و حاقظ التار چه دران</p>
<p>ناحیه آتشکده بسیار بود و باویان معرب عرض کند که معنی حقیقی این همین قدر است</p>	<p>باویان است کذا فی معجم البیدان صاحب که مشاهده به یک چشم و چشم دیگر را بند کردن</p>
<p>برهان و جامع این رایه کاف فارسی آورده و لیکن معنی اصطلاحی در اشغال پیدا می شود</p>	<p>صاحب ناصری معنی همزمان سروری که این را مضاف کنیم بسوی دو کس یا همه</p>
<p>و صراحت کاف نکر و خان آرزو در سرگنج یعنی (بایک چشم دیدن دو کس را یا همه را)</p>	<p>هم بکاف فارسی ذکر این کرده ماخذ اے بنظر مساوات دیدن دو کس را یا همه را</p>
<p>(آذر باویان) گوید مؤلف عرض کند (تاثيره) مرا از فطرت خورشید تابان</p>	<p>که باے بمعنی وجود و قیام و باشنده بجا</p>
<p>این پسند آمد؛ که بایک چشم می بیند بزرگ و خرد دنیا را؛ (فقره) ما همه موجودات</p>	<p>خودش گذشت و گان بقول برهان با کاف فارسی بمعنی لائق و سزاوار پس معنی دنیا را بایک چشم می بینیم - (ار دو)</p>
<p>محقق این سزاوار قیام و وجود و کنایه از و کثیر از یک چشم دیدن -</p>	<p>محافظ و خازن پس به کاف فارسی است بایکدگر استعمال - بقول اندر بجواز فرنگی</p>
<p>عربی (ار دو) نگاهبان بقول اصفیه فرنگی معنی با یکدیگر و با یکدیگر و بهم مؤلف</p>	<p>عربی (ار دو) نگاهبان بقول اصفیه فرنگی معنی با یکدیگر و با یکدیگر و بهم مؤلف</p>

عرض کند که معنی حقیقی است (اروو) **باکیر** لقب صاحب صنایع برهان موجب
 و کجیو با هم - **باکیر** که سنجیدن **اصدا** اصطلاحی - و گرامرین مکرر و مؤلف عرض کند که بای
 بمعنی مساوی قرار دادن است از طهوری بمعنی قیام و وجود پیش گذشت و گرا
 مهر و کین را در ازل با یکدیگر پیچیده **باکیر** لقب برهان بمعنی کننده و سازنده که
 کین تو چند است مهر من با مقدر است **اروو** فاعله معنی فاعلی کند وقتی که با کلمه دیگر
 (اروو) با هم تولد و و نون کو هم **باکیر** ترکیب شود (الخ) پس با کیر اسم فاعل
 کرنا مساوی کرنا - ایک درجه من قرار دینا **باکیر** ترکیبی است بمعنی وجود و قیام و ارنده
باکیر همان باکیر است که کاف و کنایه از موجب و سبب و باعث و وجه
 عربی گذشت و ماخذ این همه را بخاندکور (اروو) موجب بقول آصفیه عربی
 (اروو) و کجیو باکیر - اسم مذکر سبب باعث وجه -

(۱۰۰۰۰)

باشندان اصطلاح - بقول انند و هفت بفتح تحتانی و سکون نون و و ال بعد بالف
 کشیده و نون زده لغت فارسی است که میانجی را گویند مخفی مباد که میانجی بمعنی قاصد
 است و پانندان بقول صاحب کترب بای فارسی لغت فارسی که در ترکیب معنی
 و زمین مستعمل و لقب برهان میانجی کننده مؤلف عرض کند که اسم فاعل ترکیبی
 است مرکب از باین و دان - بین لغت عربی در میان در میان نریا
 الف بعد موخده مفرشش کرده و با همده اسم فاعل ترکیبی مرکب کرده و با همده

وآن که امر حاضر و الشق است پس معنی لغوی این در میان دانشنده و مراد از این
 فیما بین دانشنده و کتابیه از قاصد و پایندان که به بای فارسی می آید مبتدل است
 که موحده به بای فارسی بدل شود چنانکه تب و تب (ار و و) و کیهو اسک -

باین ریش و فش اصل صاحبان دارد و عمامه بر سر و عمامه را فش و ریش

مخریبه الامثال و امثال فارسی ذکر این گذارد و مردمان او را در بادی القدر صاحب
 کرده از معنی و محل استعمال ساکت - علم و نیک بخت دانش با بچه بالاین ریش
 مؤلف عرض کند که این مثل نیست (فش) و بجاورد فارسیان یعنی (با این
 بگویم معنی حقیقی است فارسیان چون کسی بزرگی) باشد و بس (ار و و) دکن
 را که بصورت نیک بختی می نماید مرکب بین کتبه بین باین ریش و فش به افعال
 فعل زیمی بنید بخت او گویند که بسویان اس کا مقصد بجهت است که با وجودی که
 باین ریش و فش این کار می کنی و این چهره سے بزرگی کے آثار نمایان ہیں
 مقوله عجم است یعنی با وجودیکه بصورت ایسے افعال کرتے ہو۔

آثار بزرگی واری و پیرت خلاف آن **یا لوی مستی** اصطلاح بقول ضمیمه

مخفی مباد که موحده اول بمعنی (با وجود) برهان ضروری العدم و بقول اند
 است و فش بقول برهان آنچه از سر سجاوله فرنگ فرنگ فانی نیستی بپ
 دستار بمقدار یک وجب بطریق عداقه مؤلف عرض کند که اصل این بایا
 گذارد - حاصل ایست که کسی که ریش نیستی بود بایا یعنی ضروری گذشت

و غیبتی بمعنی خودش که مقابل هستی باشد که اسم مصدر این بای لغت فارسی
 پس (بای غیبتی) بمعنی حقیقی خودوری است و بجای خودش گذشت و معنی
 و غیبتی پذیرد و درست باشد الف چارم بله لفظی این بلحاظ معنی اسم مصدر است
 شده و او چنانکه تاغ و توغ (ارو) شدن و بودن است و آنچه محققین بالا
 فانی بقول آصفیه عربی - فنا ہونے والا این را مرادف بایستن گرفته اند مجاز باشد
 غیبت و نابود ہونے والا (ذوق ۵) و محتاج نہ استعمال مخفی مباد کہ بای امر حاضر
 کیا جانین ہم زمانے کو حادث ہے یا ہم و نابای نہی و باید مضارع این صفت
 یا کچھ پہلا سے اپنی کہ میں فانیوں میں ہم نوادری بے و نابا سے را بذیل
 بایستن بقول اشعرا فرنگ رنگ مصدر بایستن آوردہ بی خبری
 بروزن سایدن (۱) بمعنی بایستن - اوست از ماخذ (سید حسن اشرفی ۵)
 صاحبان بحر و موارد و نوادری کہ محققین ای خوشایندہ تر از زیبائی چشم بدو
 مصاور فارسی زبانند ازین مصدر چین می بای (ارو) (۱) و کچھ
 ساکت و ما این را مصدر اصلی و نیم بایستن (۲) و کچھ بودن .

موحدہ یا موحده

بیا بقول جہانگیر با قول مفتوح (۱) در خانہ گویند و بقول برپان و بامری و جہانگیر
 (۲) آشی را ہم کہ ازین پزند خان آرزو و بر سرچ بندگی بقول برپان گوید کہ
 بمعنی دو صم ظاہر مرکب است از باوین و لون آہ را بیا بختہ بلف و کچھ

(الخ) مؤلف عرض کند کہ ماخذ معنی دوم را درست بیان کرو کہ موافق قیاس است و بامعنی آتش بجایش گذشت و ماخذ معنی اول را برای ما گذاشت مخفی مباد کہ در خانہ و سرار اور عربی باب گویند و بامعنی سست بہ قلب بعض چنانکہ اسطرخ و اسطرخ و افزار و افزار و باتون و باتون (ارو) (۱) دروازہ گھر کا بند کر (۲) آتش بن یعنی وہ آتش جو قہوہ کے سفوف سے بنائی جاتی ہے۔ ٹونٹ۔

بیاد و ادون مصدر اصطلاحی برپا لفظ چاق اگر بقاف باشد ترکی خواہد بود و ضائع کردن است و کلمہ برزاند باشد کہ قاف در فارسی نیست و اگر بدل بود (انوری ۵) بخاک در کندش ہم زمانہ موافق لہجہ عراقیان متاخر شکل است چون قارون بیاد و در ویش ہم زمانہ زیرا کہ در قوافی قاف واقع گشتہ و آن چون قارن بی (ارو) بر باد کرنا۔ چوبی باشد سر کچ ہیئت مخصوص (شمالی بقول آصفیہ۔ تباہ کرنا ضائع کرنا۔ نیست ۵) قوامی ماسکات کوتہی نمود ترا بیاد و نابود کرنا۔

بیاد چاق گرفتن مصدر اصطلاحی عرض کند کہ بلحاظ تقسیم بیان کروہ اشیا

خان آرزو در چراغ ہدایت گوید کہ نیز است کہ (بیاد چینی گرفتن) راقم تقسیم ضرب چاق گرفتن است و فرماید کہ این کہ از استعمال آن چیز حرکت ہوا پیدا شود لفظ مخصوص چاق نیست بلکہ (بیاد و شتا) و مصداق خاص در تقمیرش داخل باشد گرفتن) و (بارگہ گرفتن) نیز آمدہ و مخفی مباد کہ چاق بقول خان آرزو و سر

(بیاد و ادون)

بجوانه برهان گزاشین شش پره دورین آه ما و جهان را بسا و او پ از بس او پ	زبان چوب دستی سرگرمه دار را گویند
و صاحب لغات ترکی گوید که ساسای کلزله (س) می و پ از پرفشانی خرمن گل را بسا	سر انام است (انتهی) باقی حال آه
در اینجا یعنی صدمه و آسیب است که بر می (انوری س) داوم و جهان بسا و	پانزدهمیش گزشت (ار و و) سده
پانزدهمیش گزشت (ار و و) سده	پانزدهمیش گزشت (ار و و) سده
بر باد کرنا و کچو بسا و بر واون	پانزدهمیش گزشت (ار و و) سده

بسا و واون	بسا و واون
------------	------------

ضمیمه برهان و بحر و اندکنا یا از نیست	بنا بود کردن مؤلف عرض کند که عرض کند که خان آرزو در چراغ پیل
از بر باد و ضایع کردن است (تلهوری) (بسا و چاق گرفتن) ذکر این کرده و	در و اوم دیده گوش کرده
عقل و موش با طاق بسا و او حسن یعنی صدمه (ار و و) گالیون سه چوٹ	تکست با روله (س) آبر و طلب کرنا گالیان وینا

بسا و وافتن	بسا و وافتن
-------------	-------------

(وله س) دل را نفسی نگر و و شوفان با بحر و اندکنا بود شدن از لعه و عجز	ناموس غمش بسا و وایم با روله (س) طوفان
ناموس غمش بسا و وایم با روله (س) طوفان	ناموس غمش بسا و وایم با روله (س) طوفان

(۵) شکیب و صبر و دل و دین باورفت که تعریف هر یکی ازین اصطلاحات آنرا ذکر
 همه با چنانکه در موارث سنوز تا چه کند (صائب) بجایش گذشت و نفس را درین مصدر
 (۵) باورفت سر غنچه تا دهن و اگر در اصطلاحی معنی دشنام گرفتن محل غور است
 که خنده زده دل بدعا زده است (ارو) و خیال ما کنایه از شور و غوغا توان گرفت
 بر باد مونا بقول آصفیه تباہ مونا. اچرنا. ازین ادعای باور معنی شعر نقصانی پیدا
 نیست و نا بود مونا. نمی شود و این مرادف (به باد و دشنام گرفتن)
 با و کردن مصدر اصطلاحی بقول اصلا نیست بلکه این مصدر کنایه باشد
 بحر و اند مرادف با و دادن (ارو) از بنگای شور و غوغا کردن محققین بانام
 و کچو با و دادن. دشان غور نکرده اند قاتل (ارو)
 با و نفس گرفتن مصدر اصطلاحی و کچو با و دشنام گرفتن اور مہارے بخون
 بقول وارسته و بحر و اند مرادف با و کے لحاظ سے شور و غوغا میں ملتا کرنا اور
 دشنام گرفتن یعنی صدمہ دشنام رسانیدن سما. و ہوم چانا۔
 (شعب اثر) گرفته است باور نفس با را اور دن استعمال یعنی شکر کردن
 خلائی را فقیہ شہر جو قصاب تا بر او است یعنی حقیقی۔ (انوری) فتح باب
 پوست با و فرماید کہ مادہ بدین معنی مخصوص است کہ گفتہ با را اور و قلب دی ماہ شاخ
 نفس و دشنام نیست با در نزد با و تیز است (ارو) با و کرنا با و کرنا
 با وسیلی وغیرہ ہم آمدہ مؤنث عرفی است با را اور دن مصدر اصطلاحی

(۲۸۰)

<p>همان است که بر آوردن بی بازار گذشت</p>	<p>بسیار کمه و آمدن اصطلاحی</p>
<p>(صائب س) عیب صاحب نهران چنان</p>	<p>بجواب بجز بولوبعب کردن است مؤلف</p>
<p>بی بازار آری بچند از ان گلبن پر گل</p>	<p>عرض کند که موافق قیاس است و کنایه باشد</p>
<p>کف پر خار آری ب (ار و و) دیکهو</p>	<p>مشتاق سزا استعمال باشیم (ار و و) کجیل</p>
<p>آوردن بی بازار -</p>	<p>کو وین مشغول ہونا -</p>
<p>اصطلاحی بی بازار افتادون</p>	<p>بسیار کسی گذاشتن اصطلاحی</p>
<p>بجواب بگردانند فاش و رسوا شدن مؤلف</p>	<p>بجواب بگردانند بدعای بد او سپردن در سائب</p>
<p>عرض کند که این کنایه باشد که ذکر چیزے</p>	<p>(س) دل کار خود بدامن پاک و عاگذشت</p>
<p>و کسی را نوبت به بازار رسیدن مراد از</p>	<p>اغیار را باطن مهر و وفا گذاشت ب (مؤلف)</p>
<p>شهرت کامل باشد اگر آن راز است</p>	<p>فنا گوید که در استعمال فارسیان باطن بمعنی دعای</p>
<p>می شود و اگر ذکر شکایت است رسوائی</p>	<p>بد بجای خودش گذشت پس ازین سزا صد</p>
<p>است از همین نتیجه معنی کنایه پیدا شد</p>	<p>فنا (کسی باطن کسی گذاشتن) پیدا است</p>
<p>قیاس نیست (مولانا سانی س) خواهی</p>	<p>(ار و و) کسی کو کسی کے بددعای ولی</p>
<p>خبر از خانه بی بازار نیفتد بچ از بیخیران بگذرد</p>	<p>اور کوسے کے حوالہ کرنا -</p>
<p>در خانه ما باش بچ از سندی پیش کرده محققین</p>	<p>ببالا آوردن اصطلاحی بقول</p>
<p>معنی افشا پیدا می شود نه رسوائی - قاتل</p>	<p>بجواب بچراچ رساندن (عبدالکریم زرافق)</p>
<p>(ار و و) فاش ہونا - رسوا ہونا -</p>	<p>قیاس س) رتبه اتنا وگی را خوش بالا</p>